GAZETA KRAKOWSKA

Nro 43.

Z KRAKOWA DNIA 28 MAJA 1826 ROKU w NIEDZIELĘ.

— *Z Krakowa.* —

Z postanowionych przez Rządzący Senat w mieście naszem dwóch piętnasto-dniowych na Wełnę Jarmarków zaczynaiących się w każdym roku od 16 Maia i 15 Września, pierwszy zaczął się dosyć pomyślnie d. 16 b. m. Przywieziono znaczną ilość Wełny i ta znalazła dotąd dosyć pomyślny pokup. Spodziewać się zatem należy, iż do końca Jarmarku mało co iey na składzie pozostanie, co wnosić dozwala, że następne Jarmarki będą ieszcze pomyślnieysze, zwłaszcza, iż skład na Wełnę iest naydokładniey przez Rząd urządzony, i tak dla dowożących, iako też kupuiących zapewnione są wszelkie, ile tylko bydź może, dogodności.

Z Warszawy d. 19 Maia.

JO. Xiążę Namiestnik Królewski wyiechał dnia 16 b. m. z Warszawy dla zwiedzenia Woiewództw Podlaskiego i Lubelskiego.

Z Petersburga d. 22 Kwietnia d. K.
(Z Kuryiera Litewskiego.)

Przez Naywyższy Ukaz J. C. M. do Rządzącego Senatu pod dniem 4 b. m., Rzeczywisty Radca Stanu Żewanow, przyłączony do heroldyi, dla przeznaczenia na mieysce, randze iego odpowiadaiące.

Przez Naywyższy Ukaz do Kollegium Państwa spraw zagranicznych, pod dniem 20 Lutego, Radcy honorowi Wołkow i Hrabia Panin, w nagrodę gorliwości w służbie, podniesieni na Assessorów kollegialnych.

Pałac na Kamiennym-Ostrowie, ze wszystkiemi należącemi do niego zakładami i budowlami, który, iako własność zmarłego Cesarza Alexandra przeszedł był w posiadanie Nayiaśnieyszey Cesarzowey Jeymości Elżbiety Alexieiewny, stosownie do Jey życzenia, został teraz własnością Wielkiego Xiążęcia Michała i Jego potomstwa.

Przez Naywyższy Ukaz, obiawiony Rządzącemu Senatowi d. 8 b. m., przez sprawuiącego Ministeryum spraw wewnętrznych, Cesarz Jegomość, zgodnie z opinią J. C. M. Cesarzewicza i Wielkiego Xiążęcia Konstantego, naywyżey rozkazać raczył: Mińskiemu Gubernatorowi Cywilnemu, przeznaczyć dwóch urzędników do szczególnych poleceń, na takiey osnowie, iak podobniż urzędnicy, przeznaczeni są w Guberniach Wołyńskiey

i Podolskiey, co nie ma służyć za przykład dla drugich.

Rządzący Senat ogłosił Ukazy: 1) Dnia 31 Marca r. b., pozwalaiący urzędnikom administracyi gòrniczey i leśney nosić długie pantalony koloru mundurowego. 2) Teyże daty, zabraniaiący ludziom prywatnym robienia faierwerków.

Dnia 13 b. m. wyszedł z Petersburga siódmy i ostatni oddział woysk korpusu gwardyi, przeznaczonych do Moskwy. Drogę tę maią odbyć we 47miu dniach, w tey liczbie 13 odpoczynków.

Dnia 13 Kwietnia umarł w Petersburgu Kommendant korpusu gòrniczego kadetów, Radca Stanu i Kawaler Piotr Iwanowicz Meder.

W Gazecie handlowey czytamy co następuie: Spieszemy udzielić czytelnikom naszym treść Naywyższego Ukazu, wydanego do Rządzącego Senatu pod dniem 7 b. m., w którym rozkazano:

1) Dozwolić wyprowadzania koni, oprócz ogierów i źrebców, przez wszystkie komory i przykomorki od granicy Austryiąckiey i Pruskiey, tak lądem iak i z portów, za opłatą cła oznaczonego w załączoney tabelli.

2) Z Rossyi do Finlandyi wypuszczać konie bezpłatnie, również i do Bessarabii przez liniią celną nad Dniestrem, wyiąwszy komorę Isakowiecką, na którey od wszystkich koni opłatę pobierać należy. Przy wypuszczaniu zaś koni z portów Finlandzkich, lub przez granicę zewnętrzną Bessarabii, pobierać równą opłatę, trzymaiąc się tych samych przepisów, iak przy wypuszczaniu z Rossyi; utrzymywane będą na korzyść Rossyi rachunki cła wybranego od koni przy wyprowadzeniu ich z portów Finlandzkich.

3) Wyprowadzenie koni z Rossyi do Królestwa Polskiego zostaie na osnowie teraźnieyszey, aż do nowego rozkazu, z tym atoli warunkiem, iż wszystkie konie wypuszczane przez komory Kowieńską i Uściługską podlegać maią ustanowioney opłacie.

4) Zakupuiącym remontę i Kupcom zagranicznym opatrzonym w należyte pasporta, dozwolić bez przeszkody przyieżdżać do Rossyi, zakupować konie na iarmarkach i w samych stadach, odprzedawać ie w Rossyi, gdzie i iak sami zechcą, lub też wyprowadzać ie za granicę przez komory i przykomorki za opłatą cła ustanowionego; wszystkim handluiącym końmi wolno będzie składać deklaracyią na swoie własne imie, ile koni wyprowadzić zechcą za granicę.

5) Co się tycze koni zaprzężonych do poiazdów osób podróżuiących, lub do bryk Kupieckich, trzymać się przepisów, Ukazem z dnia 30 Lipca 1801 roku obiętych; od koni zaś prowadzonych luźno, lub osiodłanych, znayduiących się przy konwoiu, pobierać ustanawiaiącą się opłatę.

6) Wyprowadzenie koni przez granicę Azyiatycką zostawić na dawnieyszey osnowię.

Tabella cła ustanowionego od wyprowadzenia koni przez granice Europeyskie.

	W roku 1826.	1827.	1828.	1329.
	Rubli srebrnych.			
Wałachy — od szuki	5.	5.	5.	5.
Klacze — —	10.	10.	10.	10.

Zrzebięta uważać się maią za konie dorosłe.

— Dnia 24. —

(Z Dziennika Petersburgskiego.)

Manifest N. Cesarza Jmci:

Z Bożęy Łaski

MY MIKOŁAY I.

CESARZ i SAMOWŁADCA WSZECH ROSSYY

&c. &c. &c.

Czyniemy wiadomo wszystkim naszym wiernym poddanym:

Od czasu wstąpienia na tron Przodków Naszych, będąc obarczeni ciężarem, który podobało się Bogu włożyć na Nas, a w Wszechmocności i nieskończonem miłosierdziu iego szukaiąc Naszey pomocy i sił Naszych, postanowiliśmy, za przykładem Monarchów Przodków Naszych, przyiąć święte Namaszczenie, włożyć koronę na głowę Naszę i przypuścić równie do tego uroczystego Aktu Naszę ukochaną Małżonkę Cesarzową Alexandrę.

Ogłaszaiąc ten wypadek, który za pomocą Boga ma się uskutecznić w miesiącu Czerwcu roku bieżącego 1826 w Naszey stolicy Moskwie, wzywamy wszystkich Naszych wiernych poddanych, do łączenia gorących modłów swoich z temi, które My zasyłamy do Wszechmocnego, aby z oleiem świętym, niewymowna łaska Jego rozlała się na Nas i Nasze Państwo, aby t n Akt święty stał się znakiem i rękoymią naywyższey Jego dobroci dla Nas, i pieczęcią przywiązania, łączącego Nas z wiernemi Naszemi podanemi, których szczęście iest iedynym celem Naszych myśli, spełnieniem wszystkich Naszych życzeń, nagrodą Naszych prac i pierwszą Naszą powinnością względem Króla Królów. — Działo się w Petersburgu dnia 21go Kwietnia, roku łaski 1826, a Iszego Panowania Naszego.

(podpisano) MIKOŁAY.

N. Cesarz Jmć wyiechał onegday dla zwiedzenia osad woyskowych Nowogrodzkich. Niebytność Monarchy potrwa tylko dni kilka. J. C. M. Wielki Xiążę Michał wyiechał także onegday wieczorem, złączy się z N. Cesarzem Jmcią, a potem uda się w dalszą drogę ku Moskwie, zatrzymuiąc się w różnych mieyscach dla odprawienia przeglądu rozmaitych oddziałów woyska, ciągnących do tey stolicy.

N. Cesarzowa Matka wyiechała onegday do Gatszyna. Wieczorem udała się do Pawłowska, zkąd w następną Niedzielę poiedzie do Moskwy.

Ukazem z d. 21 b. m. N. Cesarz Jmć raczył mianować rzeczywistego taynego Radcę Xięcia Jussupowa Wielkim Marszałkiem Koronacyynym, maiącym przewodniczyć Kommissyi, która się zaymie wszystkiemi przysposobieniami i potrzebnemi rozporządzeniami do uroczystości koronacyyney. Kommissyią tę składać będą: Wielki Mistrz obrzędowy, którego N. Cesarz Jmć później wyznaczy, Senator Xiążę Urussow, i rzeczywiści Radcy Stanu Komarow i Akl p ow.

Po wydanym Manifeście względem koronacyi, N. Cesarz Jmć raczył ukazem tegoż samego dnia rozkazać Senatowi, aby na tę uroczystość w Moskwie wezwał wszystkich Marszałkow Szlachty w Guberniiach, i wszystkich Prezydentów w miastach stołecznych Guberniy, wyiąwszy Marszałków i Prezydentów Guberniy odległych, iako to: Sybirskiey, Permskiey, Wiatskiey, Astrachańskiey, Orenburgskiey i Archangielskiey.

Z Moskwy d. 7 Kwietnia d. K.

Stolica nasza, posiadaiąca wielką liczbę zakładów dobroczynnych, nie miała dotąd szpitala dla chorób oczu. Ważność tego przedmiotu zniewoliła zwierzchność mieyscową, iż prosiła o pozwolenie założenia szpitala na wzór Petersburgskiego. JW. Jenerał Woienny Gubernator, Xiążę Golicyn, otrzymawszy na to Naywyższe potwierdzenie, złożył, pod swem zawiadywaniem bezpośredniem, Komitet, któremu polecił ułożenie dla tego zakładu stosowney organizacyi, i opiekowania się nadal iego utrzymaniem. Komitet

ten składa się z Radcy Stanu i Szambelana Xiążęcia Golicyna Przezesa, Radcy dworu Nieczaiewa, zastępuiącego Prezesa w iego niebytności, Gołochwastową Kassyera; z Doktorów medycyny: Brosse Dyrektóra i Ewiniusza radzącego, oraz z dziewięciu innych członków. Do tego szpitala przyymowani będą bezpłatnie chorzy wszelkiego wieku, płci i stanu, lecz szczególniey ubodzy; ci wszelako, którzy są w stanie opłacenia, będą mogli okazać swoię wdzięczność, darem stosownym do możności. Na początek, liczba łożek w szpitalu ogranicza się do 20; powiększy się atoli natychmiast, skoro fundusze dozwalać będą. Chorzy, niemogący bydź przyiętemi w szpitalu, odbierać będą bezpłatnie poradę lekarską, a nawet, gdy zakład będzie miał fundusze dostateczne, lekarstwa i wszelkiego rodzaiu pomoce. Przez ogłoszenie, w Gazetach umieszczone, członkowie Komitetu wezwali iuż przyiaciół ludzkości do czynnego udziału w tym nowym dobroczynności zakładzie.

— Dnia 10. —

J. C. M. Wielka Xiężna Helena przybyła dnia 6 b. m. wieczorem do tuteyszey stolicy. Lud zebrany oczekiwał iey przybycia na ulicy Twerskiey od rogatek aż do pałacu Jenerała-Gubernatora, przeznaczonego na Jey mieszkanie. Wkrótce po przybyciu raczyła się pokazać w oknie, i łaskawie powitać mieszkańców stolicy, którzy napełniali plac przed pałacem. Młoda Wielka Xiężna Maryia była potem pokazana ludowi, który na widok przyiemnego tego dziecięcia, unosił się naywyższym zapałem.

Nazaiutrz po południu J. C. M. Wielka Xiężna Helena udała się do Kościołów Katedralnych Wniebowzięcia, Zwiastowania i Michała Archanioła, oraz do klasztoru Czudowskiego i do Oratorium N. Panny Iwerskiey przy bramie Zmartwychwstania.

Z Paryża d. 13 Maia.

Izba Deputowanych przyięła we Czwartek, odrzuciwszy wszystkie czynione dodatki, ustawę o substytucyiach, tak iak była przez Izbę Parów uchwaloną.

Dziewięciu Parów otrzymali każdy po 12,000 Fr. uposażenia, to iest: Xżę St. Aignan, Xżę Tarentu (Macdonald), Xżę Poix, Hrabiowię Chabrol de Crousol (Minister morski), Villele (Arcybiskup w Bourges), du Chatelet (Biskup w Evreux), d'Ambrugeac (Jenerał porucznik), St. Maure-Montasier i Jenerał Dubreton. Arcybiskup Villele iest bratem Ministra prezyduiącego w Radzie stanu. Hr. Chabrol (dodaie Dziennik Goniec posiada oprócz tego uposażenia iako Minister 150,000 Fr. płacy. Xżę Poix ma do 100,000 rocznego dochodu. Marszałek Macdonald posiada oprócz parowstwa godność Ministra stanu; iest Maiorem jenerałem gwardyi Królewskiey, gubernatorem 21 dywizyi woyskowey i Kanclerzem Legii honorowey.

Akademiia Francuzka obrała we Czwartek w mieysce zmarłego Montmorency swem członkiem P. Gniraud.

Na placu niegdy teatru opery czynione są przygotowania do wystawienia zabitemu tam Xciu Berry pomnika.

Akcyioniści założonego przez N. Króla wzorowego rolniczego gospodarstwa obrali prezesem P. Mollien, a podskarbim P. Ternaux.

Hr. Capodistrias, Ces. Rossyyski Sekretarz stanu, przybył tu z Genewy.

Dzień 1 Maia r. b. długo będzie pamiętny wielu rolnikom południowey Francyi: W śród naypięknieyszey wiosienney pory nastąpił wielki grad, który kwiat winnych i

owocowych drzew, tudzież rośliny ogrodowe w departamentach Tarny i Garonny zniszczył. Tenże grad uszkodził także okolice Tuluzy.

Do teatru Port-St. Martin ściąga teraz wielu ciekawych balet Gulliwer. Widać tam olbrzymów z Brobignac i karłów z Lilliput; naywięcey zaś bawi w tym balecie tańcujący iako Gulliwer na szczudłach Mazurier z dwiema karlicami trio.

W ulicy Phelipeaux zdarzył się tu bardzo smutny wypadek: Nieiaki Meyer, oyciec czworga dzieci, z Berlina nauczyciel ięzyka Niemieckiego, umarł nagle w tym tygodniu na apoplexyią; pozostała po nim żona rzuciła się w sobotę z okna z 3go piętra i natychmiast się zabiła. Przywołany Lekarz Fort, dla obeyrzenia iey zwłoków, poszedł na górę dla zobaczenia, czyli które z dzieci nie potrzebuie iego pomocy; co tylko wszedł do izby, postrzegł 18letnią dziewczenę wyłażącą na okno i chcącą się na dół rzucić. Skoczył prędko i udało mu się wstrzymać dziewczynę, która od tey chwili leży w okropnych konwulsyiach.

W okolicy Perpiguanu upadł dnia 29go Kwietnia wielki śnieg.

Zturczony Francuz Soliman Bey, który walczy przeciw Grekom, nie nazywa się Selve, ale Seve.

Na dany w przeszły Piątek w Lionie przez miłośników, muzyki koncert na korzyść Greków, zaproszony był przeieżdzaiący przez to miasto P. Chateaubriand. Po ukończeniu pierwszey iego części improwizował Professor Lacoint pochwalny wiersz na P. Chateaubriand. Na co ten odpowiedział: "Liończykowie znieśli niegdy z podobnem męztwem nieszczęścia, iakich teraz Grecy doznaią; dali dowody podobnego bohaterstwa i do nich należy wesprzyć męczenników wiary.„ Damy zbieraią tam także składki.

Wiele innych Francuzkich i Niderlandzkich miast daią także bale i koncerty na korzyść Greków. Do tuteyszego związku przyiaciół Greków nadeszły nietylko z naszych miast, ale i z Tibingi i Bergen pieniężne zasiłki.

Wkrótce nastąpi tu wystawienie dzieł kunsztu na korzyść Greków, do którego przykładaią się naycelnieysi Artyści.

W Genewie utworzyło się towarzystwo, które przez akcyie zakłada w Grecyi Szwaycarską osadę. Składać ona się ma z 3000 ludzi, stanowić nieiako woyskową osadę i dopomagać iako regularne woysko sprawie Greków.

Z Rzymu d. 30 Kwietnia.

Słychać, iż Oyciec S. na maiącym się wkrótce odbydź Konzystorzu mianować będzie wielu nowych Kardynałów, a między niemi iednego Dominikana.

Z rozkazu Oyca S. od kilkunastu tygodni pracuią więźnie nad oczyszczeniem, zrównaniem i osadzeniem drzewami dawnego Forum, czyli zwanego teraz pola krowiego (*Campo Vaccino.*)

Sławny Thorwaldsen pracuie teraz nad bardzo interessuiącą i klassyczną płaskorzeźbą na Paryzeyskim marmurze, wystawiaiącą Amora grzeiącego się przy ogniu, iak go Anakreon odmalował. Patrząc na to dzieło, zdaie się iakby się czytało piękną odę tego Poety.

Xiężna Floridia (wdowa po zmarłym Królu Neapolitańskim) umarła dnia 25 Kwietnia w Neapolu po długiey i bolesney chorobie.

W Uniwersytecie Pizańskim ustanowiona iest katedra ięzyka i starożytności Egip-

...cia, i powołany na nią został Professor Rozellini.

Z Madrytu d. 1 Maia.

P. Recacho otrzymał od Krola wielki krzyż orderu Izabelli, i sądzą, iż pod iego zarządzeniem zostanie Ministerstwo policyi ustanowione.

Minister skarbowy Ballesteros podał Królowi następuiące propozycyie: 1) Zniesienie celney opłaty, z wyięciem głównych prowincyionalnych miast i portów 1szey klassy. 2) Zniesienie znanego pod nazwiskiem *frutos civiles* podatku. 3) Uchylenie każdego wyłącznego monopolium handlowego, służącego bądź poiedyńczem osobom, bądź korporacyiom. 4) Plan wydzierżawienia niestałych podatków z osobna każdego miasta i wsi. Teraz posiadaią główni dzierżawcy to monopolium.

Wełna, główny artykuł gruntowych naszych właścicieli, tak mało teraz znayduie pokupu, iż proszono Króla o zniesienie opłaty od owiec, aby właściciele przy taniości wełny, przynaymniey stada swoie utrzymać mogli.

Rządowa nasza Gazeta donosi o szczęśliwem przybyciu fregat Vittoria i San Fernando do Manilli. Nowy Gubernator Ricafort obiął d. 9 Października r. z. swoie urzędowanie, przyczem nastąpiły rozmaite uroczystości okazuiące przywiązanie mieszkańców do Krόla Ferdynanda.

Z Lizbony d. 26 Kwietnia.

Infantka Rejentka uzyskuie codzień większą miłość. Niedawno ieden z Adwokatów posłał Rejencyi nazwiska 100 obwinionych osób; lecz z rozkazu Infantki został zaraz uwięziony, a obwinionym nic się nie stało. Infantka nie każe poty z więzienia wypuszczać oskarżycielów, poki nie dowiodą swoich obwinień.

Minister policyi, który nastał po Baronie Rendust, oddalił zaraz wszystkich taynych policyi szpiegów. Uchylenia tego kosztownego, a nieużytecznego urządzenia sprawiło powszechną radość. Rada stanu przywróciła na urzędy kilkunastu będących za Stanów i na wygnanie skazanych urzędników. Wszystkie te kroki przypisuią szczególniey wpływowi Hr. Arcos.

Królowa mieszka ciągle w zamku Queluz, a Rejentka w pałacu Ajuda.

Mówią, iż Xżę Lafoens i Arcybiskup Lacedemony, a Jeneralny Wikaryusz Lizboński, członki przeznaczoney do Cesarza Brazyliyskiego deputacyi, w odpowiedzi na wezwanie rządu, aby odiazd swόy przyspieszyli, przysłali swoie złożenia.

Z Londynu d. 12 Maia.

Bil względem cudzoziemców w Anglii, zamiast bycia uchylonym, został w Izbie niższey po trzeci i ostatni raz odczytany.

Gazeta Dublińska uważa za rzecz osobliwszą, iż woyska, które przed nieiakim czasem z Anglii do Irlandyi posłane były dla poskromienia zaburzeń pospólstwa, teraz dla tegoż celu powracaią do Anglii.

Różne członki rządu otrzymały onegday w wieczór następuiące doniesienie: "Dziś rano przybył do Wschodnio-Indyyskiego domu P. Rawes, ekonom okrętu Vansitart, i przywiózł wiadomość, że w dniu w którym odpływał z wyspy S. Heleny, to iest d. 15 Marca rano, przybył tam z Madras okręt Mellish pod Kapitanem Cole, na którym znaydował się Jenerał Bowser z pismami do Wschodnio-Indyyskiey kompanii. Od Kapitana Cole słyszał, że pokόy z Birmanami zawarty został za ustąpieniem Anglii 3 pro-

wincyy i wypłaceniem pewney summy. Jenerał Browser nie wysiadł wcale na ląd, i okręt Mellish miał tego samego dnia, w którym przybył, w wieczór wyspę S. Heleny opuścić.,,

D. 6 odbyła się gabinetowa rada.

Onegday okręt woienny o 74 działach powiózł Xcia Devonshire i iego orszak do Petersburga.

Od Posła naszego w Paryżu nadeszły wczoray pisma.

W Leeds i okolicy nie była w zeszłym tygodniu przerwana spokoyność. — W Rochdale z 20,000 mieszkańców otrzymuie 13,000 tygodniowe wsparcie. — W Trowbridge zaszły dnia 6 b. m. zaburzenia. — Zresztą w rękodzielnych powiatach przywraca się spokoyność, a składki na wsparcie nędznych robotników idą wszędzie naypomyślniey.

Twierdza Callao (w Peru) dostała się d. 23 Stycznia w moc Niepodległych. Zawarta kapitulacyia składa się z 31 artykułów, którą z strony Independentów zatwierdził Jenerał Salom, a z strony Hiszpańskiey Jenerał Rodil. Ostatni udał się zaraz po zatwierdzeniu z orszakiem swoich na fregatę Angielską, gdzie był z uszanowaniem przyięty. Wszystkim mieszkańcom zapewnione iest aż do oddania twierdzy przebaczenie za przeszłe postępowanie. Osada, urzędnicy, &c. odwiezionemi będą na Angielskich przewozowych okrętach kosztem Independentów do Hiszpanii. Wolno każdemu, gdy zechce, pozostać w Peru, ale ani officerowie wyższego stopnia, ani urzędnicy nie będą do służby Rzpltey przyiętemi. Czas 6cio miesięczny zostawiony iest każdemu do rozrządzenia swoim maiątkiem. Warunek, ażeby Rzplta zapłaciła długi, które Jenerał Rodil od roku 1824 zaciągnął, został odrzucony. — Po odpadnieniu tey twierdzy nie pozostał się Hiszpanii w południowey Ameryce, iak tylko ieden punkt Chiloe. Hiszpaniia panowała w tey części swiata 329 lat.

Viceprezydent Kolumbii oznaymił w odezwie pod dniem 30 Stycznia, iż okręty Angielskie równych z kraiowemi doznaią swobód.

Podług listów z Mexyku pod dniem 15 Marca P. Morier zabierał się do odpłynienia ztamtąd z Ministrem Mexykańskim do Anglii.

W okolicy Bostonu znaleziono podług wychodzącego tam Dziennika kości z ogromnego zwierza, z których sądzą, iż należał do gatunku wieloryba, i mieć musiał przynaymniey 250 stóp długości.

Deputowani Haitańscy powrócili dnia 15 Lutego z Paryża do Port-au-Prince. Przywiezli oni przepyszny porcelanowy servis w podarunku Prezydentowi od Króla Francuzkiego. Mianowanie z strony Anglii Konsulem jeneralnym na Haity Pana Kenzie, sprawiło w Port-au-Prince wielką radość.

— Dnia 13. —

Gabinetowym rozkazem z dnia 10 b. m. zniesiona iest opłata po 3 szyl. i 6 penców, którą okręty Francuzkie dotąd w portach naszych od ciężaru beczki opłacały. Innym gabinetowym rozkazem z dnia 8 b. m. zabroniony iest wywóz broni i ammunicyi na brzegi Afrykańskie.

Dotychczasowy szczególniey gorliwy o zaprzestanie handlu niewolnikami Gubernator osady Sierra-Leone, Jenerał major Turner, umarł dnia 8 Marca.

Dnia 9 b. m. Ministrowie Harrowby, Melville i Huskisson, mieli naradę z P. Canning, a onegday były pokoie u Króla.

P. Ralph Woodford, Wielkorządca Trynidady, wydał tam dwa rozporządzenia; pier-

wszem ułatwia i zapewnia naturalizowanie wolnych kolorowych ludzi; drugiem znosi wszelkie uciążenia teyże klassy ludzi, do których między innemi należy znaydowanie się o godzinie 10 w wieczór w domu.

Podpisy dla nędznych rękodzielnych robotników wynoszą dotąd w stolicy naszey do 63,000 Fs.

W Kongresie Ziednoczonych Stanów północney Ameryki wiedzione dotąd są spory zwględem wysłania pełnomocników na ziazd do Panamy, a pisma publiczne mocno powstaią przeciw polityce Prezydenta Adams.

Niektóre z pism naszych zawieraią pomyślne doniesienia o górnictwie w Mexyku.

Z Brunświku d. 8 Maia.

Ku końcowi tego miesiąca Szanowny nasz Xżę udą się przez Berlin do Doberan; wprzód iednak zaszczyci obecnością swoią pierwsze wystawienie w teatrze Dworskim, z którego cały dochód przy podwyższonych cenach, bez potrącenia nawet kosztów, przeznaczony iest na korzyść Greków.

Od brzegów niższey Elby d. 12 Maia.

Elbsko-Amerykańska Kompaniia na ogólnem swoim zgromadzeniu d. 22 Kwietnia r. b. w Lipsku zdała sprawę o teraźnieyszym swoim stanie. Summa za wysłane towary w roku przeszłym do Ziednoczonych Stanów północney Ameryki, Mexyku, Kolumbii, Hawanny, Jamaiki, Haity, St. Thomas, Brazylii, Buenos-Ayres, Chilli, Peru, i do wschodnich Jndyy, częścią na własny, częścią na obcy rachunek, wynosi około 450,000 talarów. Pomiędzy towarami znayduie się za 99,000 bawełnianych, za 75,000 wełnianych, za 208,000 lnianych, za 38,000 koronek, petinetów, &c. za 5800 woskowanego płótna, kobierców, &c. za 12,000 zioł i innych kraiowych płodów, za 10,600 metalowych towarów i za 1600 talarów instrumentów muzycznych.

Z Szwaycaryi, d. 14 Maia.

Rada miasta Genewy odrzuciła propozycyią wystawienia Rousseau pomnika. Genewa (wyraziła w swey na tę propozycyią odpowiedzi) nie wystawia wielkim mężom, którym winna swoie urządzenie i utrzymanie innych pomników, iak w sercach swych obywateli, które są trwalsze i zgodzieysze z prostotą i skromnością naszych przodków.

Cel proponowanego przez Professora Parrot zaprowadzenia przez składki ogrzewania wszystkich części szpitala na górze Sgo Bernarda przez ciepłociągi, został iuż po większey części dopięty. Wszystkie iego izby maią teraz iednakową temperaturę do 10 stopni ciepła wedle Reaumura. Przez to stał się klasztór tak dla podróżnych, iako też dla iego mieszkańcow, daleko zdrowszym, i ostatni zdólnieyszemi są do zniesienia tęgiego zimna w czasie zimowych miesięcy, gdy obowiązek wzywa ich do wyyścia na otwarte powietrze.

W dolinie Ury, gdy wszystkie drzewa owocowe okwitły i sowity urodzay obiecywały, nastąpiło nagle zimne powietrze i mnogi śnieg okrył wszystkie góry aż do doliny; na pagórkach, na których pasło się iuż bydło, leży na 3 do 4 stóp głęboki śnieg. Jeżeli nagle znowu nastąpi ciepło lub deszcz, tedy lękać się należy powodzi skoro śnieg zacznie z gór spadać. Dla Waltorf stało się iednak zimno użytecznem, gdyż zniszczyło mnóstwo chrabąszczów, które obiadały na orzechach Włoskich liście i kwiat.

Sprawa Greków coraz bardziey zaymuie całą Szwaycaryią: W Zurich wystawiono niedawno na ich korzyść operetkę. Związek przyiaciół Greków w Zurich posłał w tym tygodniu do głównego w Genewie związku po trzeci raz po 2 do 3000 Fr.

DODATEK
DO Nro 43.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 28 MAJA 1826 ROKU w NIEDZIELĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Raumira.

Dzień godzina	Barometr z reduk: na Oo 12.	Therm: czyli stop: zim i ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
May	cali lin:	stopnie	stop:			
god: 7	27 5, 027	+10. 1	92	Połud: Ws: Słaby	Pogoda	
12	„ 5, 381	+14. 2	73	„ Sredni	Słońce z Chmur:	
23. 3	„ 5, 293	+15. 1	69	„ „	„	
9	„ 4, 955	+11. 8	99	„ Słaby	Pogoda	
7	27 3, 327	+10. 8	100	Połud: Ws: Sredni	Pochmurno	3/4 8 go: deszcz.
24. 12	„ 2, 923	+13. 8	87	„ Mocny	Słońce z Chmur:	
3	„ 2, 769	+14. 7	89	„ „	„	o go: 2/1 5 deszcz.
9	„ 3, 251	+12. 4	100	„ Sredni	Pochmurno	
7	27 3, 048	+11. 5	100	Połud: Ws: Słaby	Pochmurno	
25. 12	„ 3, 065	+15. 9	90	Wschod: Mocny	Słońce z Chmur:	o go: 1 deszcz.
3	„ 2, 985	+15. 4	81	Połud: Ws: „	„	
9	„ 3, 487	+12. 7	93	„ „	Pogoda	
7	27 4, 534	+12. 8	95	Połud: Ws: Słaby	Słońce z Chmur:	
26. 12	„ 4, 728	+15. 1	75	„ „	„	
3	„ 5, 136	+17. 4	70	„ „	Pochmurno	o go: 7 deszcz.
9	„ 5, 410	+13. 3	100	Wschod: Słaby	„	

Max: Weisse, Dyrek: Obs.

Z *Wiednia d.* 18 *Kwietnia.*

Nayiaśnieyszy Cesarz przy mianowaniu rzeczywistym taynym Radcą Barona Stift raczył własną ręką napisać do niego następuiący list pod d. 16 Maia 1826 r.

" Kochany Radco stanu i konferencyyny Stifcie! Na dowód publicznego moiego uznania zasług W. Pana, które w ciągu lat 30 względem mnie, moiey Rodziny i kraiu położyłeś, a zwłaszcza w ostatnim czasie przez

przywrócenie mi zdrowia i życia, które po Bogu WPanu winienem, udzieliwszy WPanu krzyż kommanderski Moiego orderu S. Stefana, mianowałem WPana rzeczywistym taynym Radcą z uwolnieniem od opłaty taxy, i chcę, aby to Moie własnoręczne Pismo WPanu i iego Rodzinie służyło na zawsze za dowód Moiey Wdzięczności za uczynione mi usługi.

Franciszek. „

Od granic Tureckich d. 5 Maia.

Odniesione przez Greków d. 6 Kwietnia pod Klissową przy Missolondze zwycięztwo iest w całey tey woynie nayświetnieyszem. Potyczka trwa a cały dzień. Grecy podaią liczbę Turków w samych zabitych, oprócz ranionych, do 2500, co iednak zdaie się bydź przesadzonem. Z 150 znayduiących się w tym zamku Greków, niżeli im osada Missolongi zdążyć mogła na pomoc, poległo 70, a 25 było ranionych.

Niektóre listy prywatne z Stambułu, za których iednak rzetelność ręczyć nie można, donoszą, iż Poseł Angielski, P. Stratford Canning, w powrocie od Reis-Effendego z narady względem spraw Greckich od licznie zebranego pospólstwa Tureckiego był znieważony. — D. 22 Kwietnia Ces. Austryiacki Kapitan, Hr. Wimpfen, przebiegł przez Bukarest iako nadzwyczayny goniec z Wiednia do Stambułu. Poselstwu iego przypisuią wielkie znaczenie.

Listy z Korfu pod d. 22 Kwiet: zapewniaią że Miaulis d. 14 i 15 Kwietnia uderzył na flottę Turecką pod Missolongą, spalił dwie fregaty, a 5 do 6 pomnieyszych okrętów zatopił. Po tey klęsce flotta Turecka cofnąć się miała do Patras, przez co Missolonga od morza na chwilę oswobodzoną została. Też listy donoszą, że Hussein Bey umarł na poniesione przy szturmie do Missolongi rany, i trudno, aby Basza Kandyi wyleczył się na swoie.

P. Eynard udzielił z Florencyi Paryzkiemu związkowi przyiacioł Greków pod d. 26 Kwietnia co następuie: " Okręt przybyły wczoray do Liworna przywiozł wiadomość, że flotta Grecka opanowała idący z Egiptu z 30 okrętów złożony transport i do Napoli di Romania przyprowadziła, co zdaie się bydź przyczyną iey zpoźnienia w przybyciu na odsiecz Missolondze.

Z Stambułu d. 5 Maia.

(Z Dostrzegacza Austryiackiego.)

W nocy dnia 30go Kwietnia otrzymała Porta przez kilku przez Seraskiera Reschyd Mehemeda Baszę wysłanych Tatarów urzedową wiadomość, że Missolonga dostała się dnia 22 Kwietnia w moc woyska Tureckiego. Oto są dalsze wiadomości o tem zdarzeniu:

W obozie Tureckim wiedziano na początku Kwietnia, że osada Missolongska nie miała iak na 15 lub 20 dni żywności. Nadaremnie prosiła oddawna rządu o pomoc. Grecka siła morska uznała za rzecz dogodnieyszą i korzystnieyszą uderzania na bogato wyładowane Europeyskie kupieckie okręty, niżeli wystawiania się na niebezpieczne walki z flottą Turecką. Nakoniec około połowy Kwietnia przybyło do 30 Hydryockich i Speziiotskich okrętów do wod Patrasu na pomoc Missolondze. Lecz zamysł wcale się nieudał, bo przystępy do twierdzy zamknięte były przez opanowanie warowni Vassiladi i Anatoliko, a flotta Kapitana Baszy stała w szyku do boiu, dla odparcia napadu powstańców. Szczegoły o zaszłych potyczkach obu eskadr nie są ieszcze wiadome; Kapitan Basza donosi tylko, że Grecy odpartemi i daleko ściganemi byli; że dwa ich okręty za-

topione i kilkanaście mocno uszkodzonych zostało, a 5 schronić się musiały do zatoki Petala (na połnocney od Missolongi) gdzie są od Turkow zamkniętemi. Osada Missolongi będąc przez te wypadki ostatniey nadziei pozbawioną i wypotrzebowawszy wszystkę żywność, postanowiła z rozpaczy zrobić powszechną wycieczkę i przerznąć się przez nieprzyiacielski oboz. W nocy z d. 21 na 22 Kwietnia wyszli wszyscy zdolni nosić oręż mężczyzni z miasta, wziąwszy w środek kobiety i dzieci, zagwozdziwszy wprzod działa i zostawiwszy oddział woyska do zapalenia min, i udali się ku obozowi Albańczykow. Na nieszczęście dla osady uciekł z twierdzy zostaiący w niewoli Turczyn i uwiadomił nieprzyiaciela o zamiarze oblężonych. Gdy więc przybyli, znaleźli Reschyd Baszę na ich przyięcie przygotowanego; wszystkie ich usiłowania do przełamania szeregow, chociaż im noc sprzyiała, były nadaremne; walka była okropna, ale męztwo z rozpaczy uledz musiało przemagaiącey sile. Większa część osady poległa, a reszta ratowała się ucieczką do twierdzy; ale zastała ią iuż woyskiem Egipskiem pod Hussein Beiem osadzoną, tak iż uciekaiący Grecy dostali się między dwa ognie i wszyscy wyciętemi zostali. Trzysta do czterech set uciekaiących, ktorzy udali się na prawą stronę w gory, zostali nieopodal przez iazdę dognanemi i także wyciętemi.

Oto iest wierny opis losu, iaki spotkał waleczną osadę i mieszkańcow Missolongi. Oby to krwawe zdarzenie było ostatniem w tey nieszczęsney woynię.

Teatr Narodowy.

Dziś w Niedzielę to iest dnia 28go Maia 1826 r. na dochód całego Towarzystwa, daną będzie wielka nowa Opera z muzyką sławnego Dalayrac w 3ch aktach: *GULISTAN Kuila Sąmarcandyi.*

DONIESIENIE LOTERYYNE.

Dnia 31 Maia 1826 odbędzie się niezawodnie w Wiedniu ciągnienie Loteryi na Wielkie Fabryki Sukien, Kaźmirow i rożnych materyi wełnianych w Mährisch-Neüstadt, oraz wielkiego i wspaniałego Domu w Kremsir.

Wielkie te Fabryki wełnianych wyrobow, obficie zaopatrzone w Machiny i fabryczne rekwisita z rozkazu N. Cesarzowey Maryi Teressy wybudowane, dotąd w nayleрszym znayduią się stanie; sytuowane są w Mieście Mährisch-Neüstadt w Cyrkule Ołomunieckim w Morawie. Do tych fabryk należy ieszcze wiele budynków z przyległościami i gruntami, a mianowicie obszerny Staw z Wyspą, na ktorey Angielski ogrod z Chińską Altanną i gustownemi mostkami, romantyczny widok sprawia. Wygrywaiącemu tę Realność, ieżeliby takowey utrzymać niechciał, odstępna Summa 200,000 Ryńskich przez gwarantuiący Dom Handlowy, Grühner & Dörstting za zwroceniem Losu wypłaconą będzie. — Wielki i Wspaniały Dom pod Nrem 289 w mieście Kremsir w Morawie (Rezydencyi Xięcia i Arcybiskupa Ołomunieckiego) leży w bardzo przyiemney okolicy i ze swey architektoniczney budowy do gmachu pierwszego rzędu należeć może; liczy albowiem z frontu 17 okien i 28 do 30 familii w sobie mieścić może; za tenże Dom wygrywaiącemu odkupna Summa 20,000 Ryńskich iest ofiarowaną. — Oprocz tych znakomitych realności iest ieszcze 9550 Losow, wygrywaiących rożne kwoty pieniężne po 10,000. 5000. 1000. 500 &c. &c. aż do 15 Ryńskich, niemniey w Dukatach Austryiackich po 100. 50. 25. 10 &c. &c. aż do 1 Dukata w złocie, ogolna Summa wygranych zaś wynosi 366,355 Ryńskich, a biorącemu razem 10 Losow, iedenasty bezpłatnie udzielony zostanie i nawet z tą prerogatiwą, że oprocz zwyczayney gry, naymniey 1 Dukata wygrać musi.

Loteryia ta, licząc tak znakomite wygrane, w porownaniu z innemi słusznie na pierwszeństwo zasłużyć powinna, a to z powodu: że tylko z 88,000 Losow iest złożoną, a między temi 9552 wygrywaiących znayduie się; wypada przeto że na każden dziewiąty Los iedna wygrana paść musi, co przy podobnych Loteryiach rzadko zdarzyć się może.

Los kosztuie 10 ZR. Walutą Wiedeńską lub 18 Złp.; tych dostać można w Kantorze Józefa Louis w Krakowie w Rynku przy Ulicy Grodzkiey Nro 24 gdzie także obszernieyszy plan tey Loteryi, iako też i rysunek wzwyż wspomnionych Realności, każdego czasu iest do widzenia. — W tym Kantorze dostać także można Losow do Wielkich Loteryy Klassycznych Berlińskiey i Warszawskiey.

DONIESIENIA.

Prezes Sądu Appellacyynego &c.

Stósownie do przepisu Art: 118 Kodex: Cyw: podaie ninieyszem do powszechney wiadomości, iż Trybunał I. Instancyi kraiu tuteyszego, na powództwo Wacława Wernera, w mieście Krakowie na Stradomiu pod L. 261 zamieszkałego, w dniu 2 Września 1824 roku wydał wyrok przedstanowczy, ktòrym wyszukiwanie nieobecnego Jana Wernera, Brata powoda, Sądowi Pokoiu W. M. Krakowa Okręgu I poleconem zostało.

W Krakowie dnia 13 Maia 1826 r.

Nikorowicz.

Raubach, Sekr: Sądu Ap.

Wydział Spraw Wewnętrznych i Policyi &c.

Podaie do publiczney wiadomości, iż w dniu 12 Czerwca r. b. odbywać się będzie w Biórach Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policyi od godziny 10tey ranney powtòrnie licytacya publiczna stanowcza na wypuszczenie w wieczysto-dzierżawne dziedzictwo realności do Opactwa Mogilskiego w Mieście Krakowie pod liczbą 603 z ogrodem w Gminie V. położoney, a to więcey ofiaruiącemu nad cenę Złp. 11,986 gr. 18 iako rzeczywistą dzisieyszą wartość wypływaiącą, z oszacowania urzędowego przez w sztuce biegłych ustanowioną pod obowiązkiem opłacania rocznego kanonu po pięć od sta od summy wylicytować się maiącey, i zabezpieczenia hypotecznie na teyże Realności plus liciti kwoty w pierwszem mieyscu. Życzący sobie nabycia Realności opatrzeni w vadia 1/10 części prætii fisci odpowiadaiące, zechcą się w mieyscu i terminie wyżey oznaczonym znaydować, o dalszych zaś warunkach licytacyi każdego czasu w biórach Wydziału Spraw Wewnętrznych i Policyi powziąść mogą bliższą wiadomość. — W Krakowie dnia 23 Maia 1826 r.

Senator Prezyduiący,

Sobolewski.

Konwicki, Sekr: W.

Podpisany Notaryusz publiczny W. M. Krakowa z Okręgiem, w skutek Reskryptu Wysokiego Trybunału z dnia 3 Maia r. b. 1826 ad Nro 1299 wydanego, zawiadomia Szanowną Publiczność, iż Inwentarz bydlny i trzoda, po ś. p. X. Franciszku Troianowskim Plebanie w Gebułtowie pozostałe, w dniu 30 Maia o godzinie 9tey z rana r. b. w Krakowie na Targu bydlanym przez publiczna licytacyią za gotową srebrną Courant monetę sprzedawane będą. — W Krakowie dnia 27 Maia 1826 r.

Leo Pszczółkowski, Notaryusz.

W dniu 13 Czerwca r. b. 1826 o godzinie 10tey przed południem w Krakowie w gmachu Sukiennicach, sprzedawać się będzie przez publiczną licytacyią Tytuniu prawdziwego Tureckiego kraianego około Tysiąc Pięćset fontòw wagi Wrocławskiey; cena szacunkowa każdego fonta tytuniu drobno kraianego na pierwsze wywołanie ustanowiona przez biegłych Złp. ieden groszy sześć, grubiey zaś kraianego groszy dwadzieścia cztery. Nie będzie sprzedany mnieyszą partyią iak Szporko z padłem ważącym około 25 fontòw, większemi partyiami sprzedany bydź może, a to na żądanie Pana Jana Nep: Waltera Kupca i Obyw: W. M. Krakowa, u którego tytuń ten na sprzedarz wystawiony w Komissie złożony iest.

W Krakowie dnia 16 Maia 1826 r.

Jacek Kawecki, Kom: Sąd.